

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **R. P.**

zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti

žalované:

kraje,

Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického

Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort

sídlem Opočíněk 57, 530 02 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 2021, č. j. KRPE-91415-63/ČJ-2020-170022

takto:

I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, ze dne 6. 5. 2021, č. j. KRPE-91415-63/ČJ-2020-170022 se ruší.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, kterému bylo již dříve uloženo pravomocné správní vyhoštění a rovněž uložen trest vyhoštění v trestním řízení. Žalovaná napadeným

rozhodnutím rozhodla o prodloužení zajištění žalobce vydaného dle § 124a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“) o 60 dní.

2. Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu, ve které popsal vývoj své věci s tím, že aktuálně je, a též v době vydání napadeného rozhodnutí byl, v postavení žadatele o azyl, neboť proti zamítavému azylovému rozhodnutí podal žalobu u Krajského soudu v Ostravě vedenou pod sp. zn. 19 Az 14/2021, o které nebylo dosud rozhodnuto. Žaloba má ze zákona odkladný účinek. V postavení žadatele o azyl byl též v době, kdy bylo ukončeno jeho zajištění dle § 46a zákona č. 325/1999 Sb., (dále jen „*zákon o azylu*“) a v době, kdy jej žalovaná (pře)zajistila dle § 124a zákona o pobytu cizinců, tedy dne 7. 4. 2021.
3. Napadené rozhodnutí o prodloužení zajištění má za nezákonné, neboť použité ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců je rozporné s požadavky unijního práva. Podmínky pro použití ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců k zajištění cizince je třeba s ohledem na jeho nedostatečné znění vyhodnocovat ve spojení s čl. 8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „*přijímací směrnice*“). Klade důraz na to, že je v postavení žadatele o azyl. K tomu žalobce odkazuje na obsah přijímací směrnice a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „*NSS*“) ze dne 2.4.2014, č.j. 6 As 146/2013-44 a ze dne 28.8.2019, čj. 1 Azs 146/2019-23. Nezákonné bylo též rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2021, které též již dříve napadl žalobou. Připomíná rozdíl mezi přijímací a tzv. návratovou směrnicí.
4. V druhé námitce uvádí, že došlo k nepřipustnému sčítání maximálních dob zajištění podle jednotlivých zajišťovacích institutů. Žalobce byl nejprve zajištěn dle § 124 zákona o pobytu cizinců počínaje dnem 11. 12. 2020. Poté požádal o azyl, byl proto nově zajištěn dle § 46a zákona o azylu, s tím, že původní zajištění bylo ukončeno. Nadto uplynula maximální doba zajištění dle zákona o azylu, aniž by Krajský soud v Ostravě rozhodl o jeho azylové žalobě. Žalovaná ho proto přezajistila zpět do režimu zákona o pobytu cizinců a následně prodloužila zajištění o 60 dnů. Celkem by tak byl zajištěn na 206 dnů, což je v rozporu s maximální dobou 180 dnů dle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Odkazuje v tom na rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2014 č.j. 3 Azs 24/2013-42. Výjimečné okolnosti dle § 125 odst. 2 citovaného zákona nebyly do rozhodnutí žalované pojaty.
5. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Podotkla, že její předchozí rozhodnutí o zajištění žalobce dle § 124a zákona o pobytu cizinců ze dne 7. 4. 2021 bylo předmětem přezkumu zdejšího soudu v řízení vedeném pod sp. zn. 61 A 5/2021. Na základě rozhodnutí soudu v označené věci byl žalobce dne 18. 5. 2021 propuštěn ze zajištění. K námitkám žalobce uvedla, že použití § 124a zákona o pobytu cizinců bylo na místě a rovněž i takto rozhodnout o zajištění, žalobci totiž bylo uloženo správní vyhoštění a jeho žádost o mezinárodní ochranu byla dle přesvědčení žalované podána účelově. Žalobce se snažil mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Nesouhlasila s námitkou překročení doby zajištění, poukázala na ustanovení § 125 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, dle kterého se k době zajištění dle zákona o azylu nepřihlíží.
6. Krajský soud po posouzení věci ve světle žalobních námitek dospěl k tomu, že žaloba je důvodná.

7. Dle § 124a zákona o pobytu cizinců *[n]elze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie je oprávněna za účelem správního vyhoštění zajistit cizince, který podal žádost o mezinárodní ochranu, jestliže již bylo o jeho vyhoštění pravomocně rozhodnuto nebo je řízení o správním vyhoštění zahájeno z důvodů podle § 119 odst. 1 písm. a), anebo § 119 odst. 1 písm. b) bodu 6 nebo 7.*
8. Dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*
9. O podstatných skutkových okolnostech v souzené věci není mezi účastníky sporu. Žalobci bylo v minulosti uloženo správní vyhoštění rozhodnutími ze dne 27. 12. 2018 a 5. 10. 2020. Vyhoštění bylo uloženo též na základě trestního příkazu sp. zn. 3 T 92/2020 Okresního soudu v Olomouci. Žalobce se i přes tato rozhodnutí nadále zdržoval na území České republiky. Žalobce byl dne 11. 12. 2020 kontrolován hlídkou Policie ČR v podnapilém stavu, nebyl schopen doložit údaje ke své totožnosti. Poté již následovalo jeho zajištění pomocí několika různých institutů českého právního řádu.
10. Dnem 11. 12. 2020 byl žalobce zajištěn dle zákona o Policii ČR, počínaje dnem 12. 12. 2020 byl zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. a) a c) zákona o pobytu cizinců. Dne 19. 12. 2020 žalobce podal v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dnem 21. 12. 2020 byl žalobce zajištěn dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť jeho žádost byla vyhodnocena jako účelová. Bylo ukončeno jeho zajištění dle zákona o pobytu cizinců. Dne 5. 3. 2021 Ministerstvo vnitra zamítlo žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, rozhodnutí bylo doručeno žalobci 18. 3. 2021. Žalobce podal dne 7. 4. 2021 včasnou žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě proti rozhodnutí ve věci azylu (vedeno pod sp. zn. 19 Az 14/2021). Ministerstvo vnitra ukončilo zajištění žalobce dle zákona o azylu ke dni 8. 4. 2021. Žalovaná dne 7. 4. 2021 rozhodla o (pře)zajištění žalobce na 30 dní dle § 124a zákona o pobytu cizinců. Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 61 A 5/2021. Poté již následovalo vydání napadeného rozhodnutí, kterým bylo zajištění žalobce prodlouženo o 60 dní, a to za účelem dokončení procedur k jeho vyhoštění.
11. Žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany má dle § 32 odst. 2 zákona o azylu odkladný účinek. Ke dni doručení nyní projednávané žaloby (doručeno soudu 14. 5. 2021) nebylo o žalobě ve věci mezinárodní ochrany žalobce Krajským soudem v Ostravě rozhodnuto. Žalobce tak má postavení žadatele o mezinárodní ochranu dle § 2 písm. b) zákona o azylu.
12. Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 17. 5. 2021, sp. zn. 61 A 5/2021 bylo rozhodnutí žalované o zajištění žalobce ze dne 7. 4. 2021 zrušeno. Žalobce byl dne 18. 5. 2021 propuštěn ze zajištění.
13. Nejvyšší správní soud se v rozsudcích ze dne 2. 4. 2014, č.j. 6 As 146/2013-44 (věc M.) a ze dne 28. 8. 2019, č.j. 1 Azs 146/2019-23 (věc XD N.) zabýval výkladem a použitím ustanovení

§ 124a zákona o pobytu cizinců, a to se závěry, jež mají podstatné dopady na nyní přezkoumávanou věc přezajištění žalobce jako žadatele o mezinárodní ochranu.

14. NSS se ve věci *M.* v odstavci 32 konstatoval, že ustanovení 124a zákona o pobytu cizinců je formulované příliš obecně a dostává se do kolize s pravidlem, že žadatel o mezinárodní ochranu nemá být zásadně zajištěn v režimu návratové směrnice, jež je prolomitelná jen výjimečně a pouze na základě výslovných důvodů stanovených vnitrostátním právem. NSS připomněl nutnost eurokonformní interpretace. NSS v závěru odstavce 33 téhož rozsudku uzavřel, že vnitrostátní úprava nedostojí požadavkům pro omezení osobní svobody ze strany veřejné moci. NSS konstatoval možnost propojení institutů zajištění v závislosti na novelizovaném znění § 46a zákona o azylu s požadavky nové přijímací směrnice.
15. Ve věci *XD N.* NSS navázal na závěry z rozsudku *M.*, přičemž v odstavci 26 uvedl: *„S ohledem na to, že do § 124a zákona o pobytu cizinců nebyly žádným způsobem transponovány důvody pro zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu vyjmenované v čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice a toto vnitrostátní ustanovení tak nadále pro jeho nekonkrétnost nelze při zajištění žadatelů aplikovat, nebyl správný postup krajského soudu, který nedostatečnou aktivitu českého zákonodárce sám nahradil a za použití přímého vertikálního sestupného účinku směrnice posuzoval, zda v dané věci byly důvody zajištění obsažené ve směrnici dány, či nikoli. Tím nepřipustně uplatnil účinek nedostatečně transponované směrnice vůči jednotlivci.“*
16. V odstavci 27 téhož rozhodnutí NSS uvedl: *„Nejvyšší správní soud vzhledem ke shora uvedenému shrnuje, že § 124a zákona o pobytu cizinců neposkytuje dostatečnou zákonnou oporu pro zajištění cizince, který požádal o mezinárodní ochranu. Toto ustanovení je rozporné s požadavky unijního práva, neboť neobsahuje dostatečně konkrétní důvody, za nichž může k zajištění žadatele dojít. Tyto důvody zakotvené v čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice, jejichž výslovné stanovení ve vnitrostátním právu směrnice předpokládá, pak nebylo možno v souzené věci vůči stěžovateli použít za pomoci přímé aplikace směrnice. Podmínky pro zajištění stěžovatele tedy nebyly dány.“*
17. Shora uvedené závěry jsou zcela přenositelné na věc žalobce. V době vydání rozhodnutí o přezajištění dle § 124a zákona o pobytu cizinců dne 7. 4. 2021 byl žalobce v postavení žadatele o mezinárodní ochranu a v témže postavení byl i k datu vydání napadeného rozhodnutí. Ustanovení § 124a zákona o pobytu cizinců tak nebylo ze shora uvedených důvodů použitelné a tak ani nebyly dány podmínky pro prodloužení zajištění. Tento závěr je dostačujícím podkladem pro zrušení napadeného rozhodnutí, byť soud nemá ničeho proti závěru žalované, že žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany podal patrně účelově s cílem oddálit či zmařit provedení jeho vyhoštění. Rozhodným nemohl být ani předpoklad, že v blízké době dojde k rozhodnutí soudu v azylové věci žalobce.
18. Soud nedává v obecné rovině za pravdu námitce žalobce stran nepřipustnosti sčítání maximálních dob zajištění podle jednotlivých zajišťovacích institutů. Závěry žalobcem označeného rozhodnutí NSS ze dne 5. 3. 2014, č.j. 3 Azs 24/2013-42 o nemožnosti sčítání dob zajištění jsou modifikovány novelou doplněným ustanovením § 125 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Tomu pak svědčí např. závěry z rozsudku NSS ze dne 8. 3. 2017, č.j. 10 Azs 332/2016-32.
19. S ohledem na závěry uvedené v bodech 14 až 17 krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalované při posuzování jeho zákonnosti neobstojí a proto rozhodnutí zrušil.

20. Krajský soud současně nevyslovil, že se žalované věc vrací k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.), neboť rozhodnutí o zajištění dle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je prvním úkonem v řízení a zrušením rozhodnutí o zajištění tedy přestává existovat i řízení jím zahájené; není zde tedy již řízení o zajištění dle § 129 zákona o pobytu cizinců, v němž by po zrušení žalobou napadeného rozhodnutí mělo být pokračováno (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019-81, bod 30). Soud si je vědom toho, že v nynější věci rozhodoval o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení zajištění (nikoli proti rozhodnutí o zajištění), podstatná je však skutečnost, že první (podkladové) rozhodnutí o zajištění ze dne 7. 4. 2021 bylo též soudem zrušeno. Žalobce byl ze zajištění již propuštěn.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl úspěšný, ze spisu se však podává, že mu v řízení o žalobě náklady nevznikly.
22. Žalobce byl zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., což je právnická osoba financovaná státem (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2021, č. j. 4 Azs 163/2018-53, bod 43), jež nemá právo na odměnu za zastupování (rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, bod 45).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: <http://www.nssoud.cz>.

Pardubice, 27. května 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce